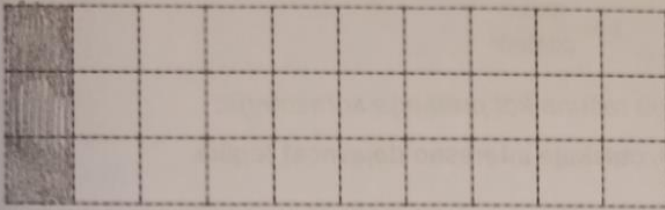

V zvezek zapiši naslov:

ODSTOTNI (PROCENTNI) RAČUN KOT PREMO SORAZMERJE

Prepiši v zvezek in odgovori oziroma dopolni trditve.

1. Narisan je pravokotnik dolžine 10 cm in širine 3 cm, ki je razdeljen na 30 kvadratkov.

- Pobarvaj 10 % pravokotnika. Koliko kvadratkov si pobarval? 3
- Če bi pobarvali 20 % narisane pravokotnika, bi pobarvali 6 kvadratkov.
- Če bi pobarvali 30 % narisane pravokotnika, bi pobarvali 9 kvadratkov.
- Če bi pobarvali 40 % narisane pravokotnika, bi pobarvali 12 kvadratkov.
- Če bi pobarvali 50 % narisane pravokotnika, bi pobarvali 15 kvadratkov.

2. Uporabi podatke iz prejšnje naloge in dopolni preglednico.

% (odstotki)	Deleži (število pobarvanih kvadratkov)	Količnik (deleži : odstotki)
10	3	$\frac{3}{10} = 0,3$
20	6	$\frac{6}{20} = 0,3$
30	9	$\frac{9}{30} = 0,3$
40	12	$\frac{12}{40} = 0,3$
50	15	$\frac{15}{50} = 0,3$

Opazuj prvi in drugi stolpec preglednice, primerjaj med seboj odstotke in deleže in dopolni izjave.

Če množim odstotke z 2, je delež (število pobarvanih kvadratkov) dvakrat večji.

Če množim odstotke s 3, je delež (število pobarvanih kvadratkov) trikrat večji.

Če množim odstotke s 4, je delež (število pobarvanih kvadratkov) štirikrat večji.

Če množim odstotke s 5, je delež (število pobarvanih kvadratkov) petkrat večji.

Če se odstotki 2-krat (3-krat, 4-krat ...) povečajo, se tudi deleži (število pobarvanih kvadratkov)

2-krat (3-krat, 4-krat...) povečajo.

UGOTOVITEV

Kadar za dve količini velja omenjeni odnos, sta količini PREMO sorazmerni.

Ugotovili smo:

PROCENTNI RAČUN

Deleži in **odstotki** sta **premo sorazmerni** količini.
Količnik je razmerje med deležem in odstotki in je **konstanten**.

$$k = \frac{\text{deleži}}{\text{odstotki}}$$

Načini reševanja nalog iz odstotnega računa kot premege sorazmerja:

Od 65 osmošolcev jih kar 20 % obiskuje interesno dejavnost logika.
Koliko učencev je to?

1. način: s preglednico in s sklepanjem

Število osmošolcev	Odstotek (%)
65	100
13	20

Note: Red arrows indicate a division by 5 from 65 to 13 and from 100 to 20.

Ker 65 učencev pomeni 100 %, je 20 % petkrat manj, torej $65 : 5 = 13$ učencev.

2. način: s sklepnim računom

65 učencev	100 %
x	20 %

Note: A red diagonal line connects 65 to 20 and x to 100. Red arrows point up from x to 65 and from 20 to 100.

$$x = \frac{65 \cdot 20}{100} = \frac{\cancel{65} \cdot \cancel{20} \cdot 13}{\cancel{100} \cdot \cancel{5} \cdot 1}$$

$$x = 13 \text{ učencev}$$

Odgovor: Interesno dejavnost logika obiskuje 13 učencev.

3. Reši naloge:

- učbenik SŠO str. 122 / 1, 2
- učbenik SŠO str. 123 / 3, 4, 6, 7

U122/1

1 Rok je izpolnil preglednico na osenčenih poljih. Ali je izpolnil pravilno? Zakaj?

%	delež
5%	50
10%	60
15%	70
20%	80
25%	90
30%	100

Če se odstotki 2-krat (3-krat ...) povečajo, potem bi se moral tudi delež 2-krat (3-krat ...) povečati, ker sta količina deleži in odstotki premo sorazmerni.

U122/2

2 Prepiši preglednico v zvezek in jo dopolni.

%	delež
1%	12
8%	96
10%	120
35%	420
5%	60
10%	120
13%	156

$$\begin{array}{r} 35 \cdot 12 \\ \underline{350} \\ 420 \end{array}$$

$$156 : 12 = 13$$

U123/3

50 vprašanj - 100%
x vprašanj - 70%

$$x = \frac{50 \cdot 70}{100} = 35$$

☞: Pravilno je potrebno odgovoriti na vsaj 35 vprašanj.

U123/4

št. strani	%
30 strani	20%
15 strani	10%
45 strani	30%
75 strani	50%
150 strani	100%

↓
CELOTA ... 100%

☞: Knjiga ima 150 strani.

U123/6

$$\frac{1}{10} \text{ učencev} = 60 \text{ učencev}$$

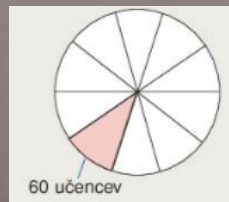
$$\frac{1}{10} = \frac{10}{100} = 10\%$$

10% ... 60 učencev

100% ... 600 učencev

odstotki %	delež št. učencev
------------	-------------------

d)	10	60
a)	100	600
b)	1	6
c)	20	120
e)	5	30
č)	17	102

U123/7

delež [€]	odstotki
99	9%
11	1%
1100	100%

☞: Računalnik je prodala za 1100 €.